

Алматы қаласындағы жалпы орта білімнің қолжетімділігін зерттеу

Смағұлова Жұлдыз, Эн Элиз, Шегебаев Мағанат және Мусаева Шырын*

Қазақстан тәуелсіздік алған 1991 жылдан бастап белсенді түрде әртүрлі реформа жүргізді. Статті өтпелі кезеңнің дәлелі ретінде жалпы әлеуметтік теңсіздікті өлшейтін Джини коэффициенті 0.41-ден (2001 ж.) 0.29 (2009 ж.) дейін, ал жалпы кедейлік деңгейі 2011 жылы 5.3% дейін төмендеді (Дүниежүзілік Банк, 2012 ж.). Алайда, экономикалық өсімді жалғастыру үшін үкімет стратегиялар 2020 және 2050 сәйкес бірнеше білім беру бағдарламаларын іске асыруы қажет. Міндетті білім беру реформасы орнықты әлеуметтік-экономикалық даму үшін шешуші болып табылды.

АҒЫМДАҒЫ МӘСЕЛЕЛЕРІ

Урбанизация. Алматы облысы Қазақстандағы екінші ең ірі облыс (халықтың жалпы санынан 11,3%) Оңтүстік Қазақстан бойынша екінші орында 15,1% -ды 2009 жылы құрады. Алайда, 2009 жылы, Алматы қаласы бұл көрсеткіш 8,5% болды. Алматы облысы қаланы қоса алғанда, халықтың жалпы саны бойынша Қазақстанның ең ірі облысы (19,6%) болып табылады (ЭЫДҰ, 2014).

Білім беру тұрғысынан, Алматы елдегі мектеп саны бойынша (180) ең ірі аймақ болып саналады. Қала жергілікті бюджеттің 16,6% білім беру саласына бөледі, облыстық деңгейде бұл көрсеткіш 36,3% құрайды, ел аумағы бойынша орташа алғанда бюджеттің 30,1%-ы білім беру саласына жұмсалады.

Алматы қалалық білім жүйесі қала аумағының кеңеюіне және іргелес жатқан аймақтардың қалаға қосылуына байланысты қала ішінде және айналасында орналасқан мектептер арасында теңсіздіктермен айналысуы қажет. Ол теңсіздіктер физикалық инфрақұрылым, сыныптар саны, ШЖМ сыныптар, оқу және оқу-әдістемелік ресурстарына қолжетімділігі, сондай-ақ мектеп –үй арақашықтық мәселелері (ЭЫДҰ, 2014).

Жүйелік реформалар. Негізгі жүйелі болып жатқан өзгерістерге келесілер жатады: 12 жылдық білім беру жүйесіне көшу, оқушыларды университетке дайындау және түсуге көмектесу арналған қосымша жыл қосу. Бүкіл ел бойынша Назарбаев зияткерлік мектептері сияқты элитарлық қоғамдық-қаржыландырылатын дайындық пен жоғары мектептер ашылып жатыр. Алайда, шектеулі уақыт, ресурстарға, оқу жоспарларына байланысты, сонымен қатар Білім және ғылым министрлігі мен жергілікті білім беру департаменттері арасында ортақ мәмілеге келмеуі, жүйелі реформалардың ауқымы (мектеп саны) және саясат компоненттері аясында біркелкі жүзеге асырылмайды. Бұған қоса, мектептерде болып жатқан өзгерістер мен реформаларға байланысты ақпарат жалпыға және мүдделі тараптар қол жетімсіз болып келеді.

Қаржыландыру. 2011 жылы үкімет ЖІӨ-нің 3,6%-ын қоғамдық білім беру саласына жұмсады. Бұл басқа ЭЫДҰ елдеріне қарағанда, бұл көрсеткіш шамамен 5,4% (2009) (ЭЫДҰ, 2014) құрайды. 1-кестеде (бүйірінде берілген) салыстырмалы түрде бес Орталық Азия республикалары мен Ресей Федерациясының қоғамдық шығындары көрсетілген. Және бұл сома 2015-2016 жылдарға арналған экономикалық болжамдар негізінде қысқартылуы мүмкін.

Әлеуметтік өзгеріс. Бұрынғы бүкіл Кеңес одағы елдерінің экономикалық құрылымындағы макро деңгейдегі өзгерістер. Бұл еңбекке, көші-қон мәселелеріне, демек, отбасылық құрылымдарға толқын түрінде әсер етті. Мысалы, бүкіл Орталық Азия аумағында көп мөлшерде құжаттары жоқ жұмыс мигранттар бар. Олардың балаларына жергілікті мектептерде тіркелуге жол берілмейді. Қазақстанда жұмыспен қамтылу өзгерістеріне байланысты, жалғыз басты аналардың деңгейі ЭЫДҰ-на кірмейтін елдері арасында ең жоғары (шамамен 19%) шегіне жетті (ЭЫДҰ, 2014).

ҚОРЫТЫНДЫЛАР

Біздің қатысушылар арасында, біз оқушылардың оқу талпыныстары мен олардың мектептерінің орналасқан жері, мектеп тілі, жынысы, және отбасы жағдайы арасындағы бақыланатын қарым-қатынас анықталды.

Оқыту тілі. Біздің зерттеу нәтижелері бойынша, орыс тілді мектептердің жалпы саны азайғанымен, оқуға қабылданған оқушылардың саны шамамен өзгеріссіз қалды. Сонымен қатар, қазақ тілді және орыс тілді мектептердегі оқушылардың этностық жағынан алып қарағанда, қазақ мектептері негізінен қазақ ұлт өкілдерінен құралған, ал орыс мектептері әлдеқайда аралас болып келетіні анықталған. Бұл жағдай әлеуметтік біртұтастық және интеграцияға, сонымен қатар Қазақстандағы тілдік өзгерістерге қатысты бірнеше мәселелерді қамтиды,

Мектептің орналасуы. Оқу талпыныстары мен мектептердің орналасқан жері (аудан бойынша) тұрғысынан, үш ауданның (яғни, Алатау, Түркісіб және Жетісу) 9-сынып қатысушылардың арасында ҰБТ тапсыруды жоспарламаған немесе тапсыруға сенімсіз екенін білдірген оқушылар саны айтарлықтай көп болды. Сол аудандардағы тоғызыншы сынып оқушыларының басым көпшілігі келесі жылы техникалық / кәсіптік оқу орындарына бару жоспарлары туралы хабарлады.

Қысқаша мазмұны

Алматы Қазақстандағы ірі және халқы ең тығыз орналасқан қала болғандықтан және урбанизация қарқыны тез жүріп жатқандықтан, бұл жоба Алматының жалпы орта білім беретін мектеп оқушыларына бағытталған.

Деректер Алматы қаласының барлық 7 ауданындағы 29 орта мектептің 9-11 сынып оқушылары арасында таратылған қазақ және орыс тіліндегі сауалнама арқылы жиналған. Жалпы алғанда, 2954 оқушы сауалнамаға қатысты. Шамамен қазақ және орыс тілді сыныптар тең мөлшерде қатысты.

Оқушылардың білім алуға талпыныстарын көрсететін оқу процесінің екі көрінісін (мысалы, «Сіз ҰБТ тапсыруды жоспарлап отырсыз ба?» және «Осы оқу жылынан кейін Сіз не істеуді жоспарлап отырсыз?») және олар қатынасқан мектептің /сыныптың оқытылу тілін (орыс немесе қазақ) зерттей келе бірнеше бағыттар айқындалды. Осы бағыттар келесі деректерге байланысты болды, мысалы оқушылардың тұрғылықты жері, оқыған мектебі және отбасы/отбасы құрылымына байланысты, сондай-ақ әр түрлі ресурстарға қол жеткізу, білім және еңбек нарығы мүмкіндіктерінің ауқымы, ұлты сияқты басқа да аспектілер.

Осы зерттеудің қорытындылары бойынша, зерттеу тобы саясаткерлер мен зерттеушілерге одан әрі талқылау үшін төрт ұсыныс жасады.

№1 кесте. Орталық Азиядағы білім беру бойынша мемлекеттік шығындар (% ЖІӨ-нің үлесі)

	Даярлық	Жалпы	Жоғары	Барлығы
Қазақстан	0.2	2.3	0.4	3.1
Қазақстан	0.3	2.1	0.3	3.6
Қырғызстан	0.5	3.6	0.9	5.8
Тәжікстан	0.2	3.1	0.4	4.0
Түрікменстан	--	--	--	--
Өзбекстан	--	--	--	--
Ресей Федерациясы	0.7	2.3	1.2	4.7
Аймақ орташа	0.4	2.8	0.7	4.4

Дерек көзі: ЭЫДҰ, 2014, 220-221 бет.

Басқа аудандардың оқушылары қарсы пікір білдіріп, оқуды жалғастыру жоспарлары туралы хабарлады. Осы үш ауданның оқушылары кітаптарға азырақ төлеп, оқуға байланысты жалпы шығындар орталыққа жақын орналасқан төрт ауданның оқушыларына қарағанда көбірек болады.

Гендерлік. ЭЫДҰ (2014) мәліметі бойынша, әлемдік үрдіске сәйкес, Қазақстандық жастар арасында ер адамдардың орта білімнен кейінгі білімге ынтасы төмендейді және олар техникалық / кәсіптік оқу орындарына баруды таңдайды. Ал қыз балалар, керісінше, оқуды жалғастыруды қалайды. Бұл жайт біздің зерттеуде де көрініс тапты. 10 және 11-ші сынып оқушылар арасында қыздар саны көбірек, сонымен қатар 9 сынып оқушылары арасында, қыздардың 65,7%, ал ұлдардың 58,9% университетке түсу үшін ұлттық тест (ҰБТ) тапсыруды жоспарлаған.

Отбасылық жағдай. Жоғарыда аталған, Қазақстанда орын алған жаппай әлеуметтік өзгерістер әлеуметтік құрылымдарға да (мысалы, отбасы) әсер етті. Оқушылардың көпшілігі олардың әкелері жанұяның негізгі асыраушысы, ал анасы негізгі қамқоршысы және үй тапсырмасын орындауда көмекші болып табылатынын, олардан кейін әжесі мен атасы көмектесетінін жиі атағаны бақыланды. «Дәстүрлі» рөлдері және отбасылық құрылымдардың өзгеруіне байланысты, оқушының біліміне не әсер ететіні түсініксіз, әсіресе жоғары білім алуға талаптанған қыздардың саны көбейіп келеді.

ҰСЫНЫСТАР

Біздің жобаның нәтижелері тұрғысында, біз келесілерді ұсынамыз:

1. Қоғамдық ақпараттың қолжетімділігін арттыру. Себебі, қоғамға білім жөнінде пікір-таластарға қатысуға қиындық туғызады.

2. Мектеп таңдау және тіл. Мектеп әлеуметтік біртұтастықты жеңілдету үшін, қазақ, орыс және басқа тілді мектептер арасындағы ерекшеліктерді түсіну және мектеп жүйесін үйлестіру үшін көп жұмыс жасалу қажет.

3. Гендерлік алшақтық өсуіне қандай факторлар ықпал ететінін жүйелі бағалау. Әлемдік үрдіске сәйкес, жастар арасында ер адамдардың орта білімнен кейінгі білімге ынтасы төмендейді және олар техникалық / кәсіптік оқу орындарына баруды таңдайды. Сондықтан, ер адамдардың жоғары білімді жалғастыруына ықпал ететін қосымша бағдарламалар ұсынылуы қажет.

4. Жалғыз басты отбасылар арасындағы қажеттіліктерді бағалау. Отбасы құрылымындағы өзгерістерге байланысты олардың қажеттіліктері мен мәселелерін талқылайтын қосымша зерттеулер жүргізу қажет.

Авторлар

Смағұлова Жұлдыз, PhD, ассистент-профессор (доцент), КИМЭП Университеті Тілдер Орталығының директор міндетін атқарушысы.

Эн Элиз С., PhD, ассистент-профессор (доцент), КИМЭП Университеті Тілдер Орталығының ағылшын тілін оқыту магистратура бағдарламасының үйлестірушісі.

Шегебаев Мағанат, D.V.A. ассистент-профессор (доцент), КИМЭП Университеті Тілдер Орталығының ғылыми-зерттеу ісінің үйлестірушісі.

Мусаева Ширин, КИМЭП Университетінің ағылшын тілін оқыту бағдарламасының магистранты.

Бұл ақпараттық шолу «Алматы қаласындағы білім алу тепе-теңдігінің дамуын зерттеу» атты ғылыми жұмыс негізінде жасалған. Бұл жұмыс Норвегиялық Халықаралық Қатынастар Институтының (NUI) 2014 жылғы грант есебінен қаржыландырылған. Бұл зерттеу бірнеше журналдарда жарияланатын болады және талап еті бойынша қол жетімді болады. Алматы қаласы әкімдігіне зерттеу жүргізуге берген рұқсаты мен қолдауы үшін алғысымызды білдіреміз.

* Осы жобаға сіңірген еңбектері үшін келесі азаматтарға ризашылығымызды білдіреміз: Керімбекова Әйгерім, Көмекбаев Марат, Мұхитова Айжан, Мукушова Камила, Назарбаева Зарина, Жанбергенова Айжан.

Әдебиеттер тізімі

Ahn, E., & Smagulova, J. (in-progress). A study of emergent education inequity in Almaty, Kazakhstan. [unpublished working paper].

Aitzhanova, A., Katsu, S., Linn, H.F., & Yezhov, V. (2014). Kazakhstan. Toward a modern society for all 2050. Oxford, England: Oxford University Press.

Organisation of Economic Co-operation and Development (OECD). (2014). *Reviews of national policies for education. Secondary education in Kazakhstan*. Paris, France: OECD Publishing.

Smagulova, J., & Ahn, E. (forthcoming). A window into education inequity: Language and school choice in Almaty, Kazakhstan. Special issue of the *Journal of Comparative and Development Education*.

Жоба

құралы: сауалнамалар

тілі: қазақ / орыс

Қатысушылар: 29 орта мектеп

қайда: 7 аудан

Оқушылардың саны: 2,954 (9-11 сынып)

Қатысушылар: 29 орта мектеп

қайда: 7 аудан

Оқушылардың саны: 2,954 (9-11 сынып)

Оқушылардың 24% -ы аналары үй тапсырмасын орындауға көмектесетінін мәлімдеді (әкелердің 4%). Оқушылардың 49%-ы аналары отбасында негізгі қамқоршы, одан кейін 35%-ы анасымен әкесі бірігіп, және 5%-ы ата-әжесі екенін хабарлады.

Отбасылардың 19,1%-ы жалғыз басты жанұя болып табылады. Осы отбасылардың көпшілігін әйел басқарады (ЭЫДҰ, 2014).

Оқушылардың 52% -ы 5 шақырымға дейінгі қашықтықта өмір сүреді. Оқушылардың 23% -ы 6-15 шақырым арасындағы қашықтықта өмір сүреді. Оқушылардың 7,8%-ы мектептен 16 шақырымнан астам қашықтықта өмір сүреді.



Оқушылардың 88%-ы мектептен 30 минут ішінде жететін қашықтықта өмір сүреді. Оқушылардың 12%-ы 30 минуттан астам жұмсалатын қашықтықта өмір сүреді. Оқушылардың 30%-ы тіркелген ауданы бойынша тұрмайтынын хабарлады.

Анализ доступа к государственному общему образованию и образовательным ресурсам в г. Алматы

Смагулова Жулдыз, Эн Элиз, Шегебаев Маганат, Мусаева Ширин *

С момента обретения независимости в 1991 году, Казахстан систематически внедряет социально-экономические реформы. Доказательством эффективности реформ выступают снижение показателей, измеряющих социальное неравенство: так коэффициент Gini снизился с 0,41 (2001) до 0,29 (2009), а коэффициент бедности в 2011 году снизился до 5,3% (Всемирный Банк, 2012). Для поддержания траектории экономического роста, правительство Казахстана признает необходимость модернизации системы образования в соответствии со Стратегиями 2020 и 2050. Реформы в сфере обязательного среднего образования определены правительством как решающий фактор в стратегии развития устойчивого социально-экономического роста страны.

СОВРЕМЕННЫЕ ВЫЗОВЫ

Урбанизация. Согласно переписи 2009 года, Алматинская область является второй по численности населения областью в Казахстане после Южно-Казахстанской области; здесь проживает 11,3% жителей страны. Однако поскольку население города Алматы составляет 8,5% всего населения Казахстана, Алматинская область (включая город Алматы) является самой населенной областью в Казахстане (19,6% всего населения страны) (OECD, 2014).

С точки зрения образования, г. Алматы – это крупнейший школьный округ в стране; здесь расположены 180 школ. Город выделяет из местного бюджета 16,6% на образование, в то время как на областном уровне из бюджета на образование выделяется 36,3%, в сравнении с 30,1% в среднем по всей стране.

В то время как мегаполис продолжает расти за счет присоединения соседних населенных пунктов в черту города, система образования города сталкивается с различиями между школами, выражающееся в неравенстве инфраструктуры, количестве классов, числе малокомплектных классов, доступе к выбору образовательных ресурсов, например, расстоянием от дома до школы (OECD, 2014).

Системные реформы. Основные системные изменения, которые в настоящее время введены в действие включают в себя переход к системе 12-летнего образования, где добавление дополнительного года, как предполагается, разработано, чтобы помочь ученикам лучше подготовиться к поступлению в университет. Элитные, финансируемые государством дошкольные и школьные учреждения, такие как Назарбаев Интеллектуальные Школы, строятся и открываются по всей стране с целью обеспечения образования самого высокого качества для одаренных детей страны. Тем не менее, из-за ограниченного времени, ресурсов, учебного плана и координации между МОН и местными отделами образования, системные реформы реализуются неравномерно как по масштабам (количество школ), так и административно. Помимо этого, общественность недостаточно информирована о преобразованиях

в системе образования и потому не имеет возможности оценить эффективность реформ и принимать активное участие в жизни школы.

Финансирование. В 2011 году правительство выделило 3,6% от объема ВВП на нужды образования. Для сравнения, другие страны, входящие в состав Организации экономического сотрудничества и развития (OECD), потратили около 5,4% ВВП (2009) (OECD, 2014). В таблице 1 представлены данные о государственных расходах на образование в республиках Центральной Азии и Российской Федерации. Эта цифра, в свете экономических прогнозов на 2015-2016 гг., вероятно, будет уменьшена.

Социальные изменения.

Макроэкономические изменения во всех странах бывшего Советского Союза вызвали волновой эффект в секторах труда, миграции, а следовательно, повлияли на структуру семьи. Изменения так же затронули и Казахстан, который, например, лидирует по числу матерей-одиночек (примерно 19% всех матерей) среди стран, не входящих в состав OECD (OECD, 2014). Некоторые дети работают и, как следствие, нерегулярно посещают школу или отстают по школьной программе. Кроме того, не все дети незарегистрированных трудовых мигрантов имеют необходимые документы для посещения школы.

РЕЗУЛЬТАТЫ

Анализ выявил взаимосвязь между образовательными устремлениями учащихся и расположением их школы, языком обучения, гендером и составом семьи.

Язык обучения. В то время как общее число школ с русским языком обучения сокращается, количество учеников, обучающихся на русском языке в г.Алматы, уменьшилось, но не значительно. Школы с казахским и русским языками обучения имеют разную этническую структуру: казахские школы остаются моноэтническими и представлены этническими казахами, русские же школы гораздо более многонациональны. В этой связи, роль школы в формировании социальной сплоченности и интеграции, а также в проведении языковых реформ в Казахстане очень актуальна.

Расположение школы. В ходе исследования были выявлены взаимосвязи между образовательными устремлениями учащихся и расположением их школы (по районам). Многие учащиеся 9-го класса в Алатауском, Туркисбском и Жетысуйском районах города ответили, что они не хотят или не уверены в том, что будут сдавать государственный экзамен ЕНТ. Девятиклассники этих же районов в подавляющем большинстве сообщили о своих планах пойти в технические / профессиональные учебные заведения. Их намерения значительно отличаются от устремлений учеников в других районах г. Алматы, утверждающих, что планируют получить полное среднее образование и поступить в ВУЗ. Кроме того, ученики Алатауского, Туркисбского и Жетысуйского районов также сообщили, что за учебники они платят меньше, но их затраты, связанные с учебой, больше, чем у учащихся из других четырех районов, расположенных ближе к центру города.

Резюме

Объектом исследования данного проекта стали учащиеся государственных общеобразовательных школ города Алматы, поскольку именно Алматы является самым крупным и густонаселенным городом Казахстана и претерпевает быстрые темпы урбанизации.

Данные для исследования были получены посредством анкет, составленных на казахском и русском языках. В опросе приняли участие учащиеся 9-11 классов 29 общеобразовательных школ во всех 7 районах (на момент сбора данных) г. Алматы. Всего в анкетировании участвовало 2954 учеников. Было собрано приблизительно равное количество анкет на казахском и русском языках.

Исследование выявило ряд взаимосвязей между различными социально-экономическими факторами и образованием, например, между устремлениями учащихся («Планируете ли вы сдавать ЕНТ?» и «Что вы планируете делать после этого учебного года?») и языком обучения (русский или казахский). Эти взаимосвязи объясняются местом проживания учащегося и местом расположения школы, а также такими факторами как социальный статус семьи и состав семьи, доступ к различным ресурсам, возможность выбора в сфере образования и занятость на рынке труда, а также гражданство.

Основываясь на результатах данного исследования, были предложены рекомендации для работников сферы образования и исследователей для дальнейшего изучения.

Таблица 1. Государственные расходы на образование в странах Центральной Азии и Российской Федерации (% ВВП)

	Дошкольное	Школьное	Высшее образование	Всего
Казахстан	0.2	2.3	0.4	3.1
Казахстан	0.3	2.1	0.3	3.6
Кыргызстан	0.5	3.6	0.9	5.8
Таджикистан	0.2	3.1	0.4	4.0
Туркменистан	--	--	--	--
Узбекистан	--	--	--	--
РФ	0.7	2.3	1.2	4.7
Среднее по региону	0.4	2.8	0.7	4.4

Источник: OECD (2014), с. 220-221.

Гендер. По данным OECD (2014) одной из современных мировых тенденций является уменьшение числа мужчин, получающих высшее образование. Это нашло подтверждение и в нашем исследовании: девушки продемонстрировали больше мотивации и заинтересованности в продолжении образования по сравнению с юношами, заявивших о желании получить лишь обязательное образование или продолжить обучение в технической / профессиональной школе. 65,7% учащихся женского пола (ученицы 9-11-х классов) выразили желание сдать государственный экзамен (ЕНТ) для поступления в университет против 58,9% учащихся мужского пола.

Семья. Современные вызовы и изменения несомненно оказывают воздействие на семью, являющуюся важным социальным институтом общества. В ходе исследования было отмечено, что в то время как большинство учащихся назвали отца в качестве основного кормильца, мать часто упоминается в качестве основного воспитателя и помощника в выполнении домашних заданий, опережая по важности в этих воспитательных и образовательных функциях бабушек и дедушек. С изменением «традиционной» роли и структуры семьи, неясно, какое влияние это оказывает на академическую успеваемость и устремления учащихся. Это особенно интересно в связи с увеличением числа учениц, стремящихся получить высшее образование.

Рекомендации

В свете полученных результатов исследования, мы рекомендуем следующее:

1. Повышение доступности важной и общедоступной информации. Отсутствие всеобъемлющей и актуальной информации не позволяет общественности оценить эффективность реформ и принять активное участие в обсуждениях проблем касающихся образования, которое

является общественным сектором и общим достоянием.

2. Выбор школы и языка. Чтобы школа стала инструментом социальной сплоченности и социальной интегрированности, необходимо детально изучить различия, существующие в настоящее время между школами с казахским, русским и другими языками обучения и разработать стратегию по гармонизации системы школьного образования.

3. Изучить, какие факторы способствуют увеличению гендерного неравенства. Гендерный разрыв продолжает развиваться в соответствии с мировой тенденцией в сторону увеличения учащихся женского пола, стремящихся получить высшее образование. Чтобы предложить дополнительные программы для привлечения студентов мужского пола в ВУЗы, необходимо тщательное изучение причин растущего гендерного неравенства в образовательных устремлениях.

4. Оценка потребностей среди семей с одним родителем. Учитывая растущее количество неполных семей, в дискуссиях, связанных с образованием, недостаточно внимания уделяется вопросу меняющейся семейной структуры. Очевидно, что требуется дальнейшее исследование потребностей и проблем учащихся, воспитывающихся одним родителем, чаще всего матерью-одиночкой.

Авторы

Смагулова Жулдыз, Ph.D. (King's College London, UK), к.ф.н., и.о. исполнительного директора Центра Языков Университета КИМЭП.

Эн Элиз С., Ph.D. (University of Illinois at Urbana-Champaign, USA), координатор магистратуры «Преподавание иностранного языка» (MA FL), Центр Языков Университета КИМЭП.

Шегебаев Маганат, DBA (Университет КИМЭП), координатор НИР, Центр Языков Университета КИМЭП.

Мусаева Ширин, магистрант Университета КИМЭП.

Это краткий обзор исследования «Анализ образовательного неравенства в городе Алматы», который финансировался за счет гранта Норвежского Института Международных Отношений (NUPI), 2014 г. Результаты исследования будут опубликованы в нескольких международных журналах и будут доступны по запросу. Исследователи выражают благодарность Департаменту Образования г. Алматы за помощь в проведении опроса.

* Данный научно-исследовательский проект не был бы возможен без участия студентов Университета КИМЭП: Керимбековой Айгерим, Комекбаев Марат, Мухитовой Айжан, Мукушовой Камилы, Назарбаевой Зарина и Жанбергеновой .

Использованная литература

Ahn, E., & Smagulova, J. (in-progress). A study of emergent education inequity in Almaty, Kazakhstan. [unpublished working paper].

Aitzhanova, A., Katsu, S., Linn, H.F., & Yezhov, V. (2014). Kazakhstan. Toward a modern society for all 2050. Oxford, England: Oxford University Press.

Organisation of Economic Co-operation and Development (OECD). (2014). *Reviews of national policies for education. Secondary education in Kazakhstan*. Paris, France: OECD Publishing.

Smagulova, J., & Ahn, E. (forthcoming). A window into education inequity: Language and school choice in Almaty, Kazakhstan. Special issue of the *Journal of Comparative and Development Education*.

Проект

Инструмент исследования: анкетирование

Языки: русский / казахский

Участники: 29 средних школ 7-и районов города

Количество учеников: 2954 (классы с 9 по 11)

24% опрошенных учащихся сообщили о помощи матери и 4% о помощи отца в выполнении домашних заданий.

49% отметили роль матери в качестве основного воспитателя;

35% - совместную роль матери и отца в воспитании, и 5% - участие бабушек и дедушек.

19,1% семей являются неполными и в основном представлены матерями-одиночками (OECD 2014).

52% учеников проживают в пределах 5 км. расстояния от школы; 23% - в пределах 6-15 км; 7,3% - свыше 16 км.

88% учеников проживают в пределах 30 минут от школы; 12% - свыше 30 минут; 30% отметили проживание вне района основной регистрации (прописки).